גליון 241
פרשת
אחרי מות - קדושים
אייר תשפ"א

עלעלעלע

רק מי שהיה שם הבין איזו הקרבה זו. ההשפלה שעברתי היתה משהו שבני אדם לא מוחלים עליו 20 שנה. ואני לקחתי את זה טרי ומדמם, והגשתי כמנחה למען רווחתה של האישה שלא זכתה בפרי בטן. באורח מוזר זה הקל גם עליי. סיימנו את העבודה והלכנו הביתה. באותו לילה לא ישנתי. המילים הקשות שאמר האיש חרכו את נשמתי, וגרמו לי מפעם לפעם לפרץ דמעות.

הבוקר הגיע, יצאתי לתפילה ומשם לסניף. העובדים פתחו אשנבים, חצי שעה עברה ואז לפתע פורץ לסניף האיש המעליב והפוגע מאתמול. כולם נתקפו באלם. ומה הוא עושה אם לא ניגש אליי, לוחץ את ידי, מחבק אותי בחום ואומר לי: "אני רוצה לבקש ממך סליחה ומחילה על מה שעשיתי לך אתמול! אני ממש מצטער על זה! לא יודע מה נכנס בי, אני אעשה הכל כדי שתמחל ליי!".

לא הבנתי מה נפל עליו וכיצד שינה את עורו בתוך כמה שעות. "אתה לא תאמין", אמר, "כפי שאתה יודע, חמי המתין בביתו להודעה ממני שההפקדה בוצעה. הוא היה צריך ללכת לבניין משרדים בו שוכן ה'ווסטרן יוניון' כדי לקחת את הכסף, אך כל עוד לא נתת לו אישור שההפקדה בוצעה לא היה טעם ללכת לשם.

"כמה דקות אחרי שיצאתי מכאן, בערך בזמן שהוא היה צריך להיות שם, אירעה רעידת אדמה במקסיקו בעוצמה של 7.1 בסולם ריכטר. עשרות בניינים קרסו וביניהם בניין המשרדים שהוא היה צריך להיות בו, כדי לקחת את ההפקדה שלו, כמובן אם זו הייתה מתרחשת. מאות אנשים נהרגו באזור הזה, וביניהם יהודי אחד, הרב חיים אשכנזי. מצאו אותו כמה ימים לאחר מכן יחד עם עשרות הרוגים נוספים, בבניין שבו חמי היה אמור להיות.

"אני התרגזתי עליך בה בשעה שהקב"ה עיכב את ההפקדה כדי שחיי חמי יינצלו, ואני כל כך מתבייש במה שעשיתי. אני יודע שאתה לא יכול למחול על מה שעשיתי לך אתמול, וגם אין לי דרך לתקן כי היה כאן קהל גדול, אבל אני מוכן לעמוד כאן ולבקש ממך לפני כל אחד ואחד סליחה ומחילה, רק בבקשה תמחל ליי!".

שתקתי ולא הוצאתי הגה מפי. "זה בסדר, הוא כבר מחל לך!", אמר אחד מהעובדים שלי. "מה?" "אתמול כשיצאת הא הודיע שהוא מוחל לך, על כל הפגיעות וההשפלות הללו, ובלבד שאחת מהעובדות כאן תיפקד לאחר תריסר שנים ללא ילדים". האיש הביט בי. חסר מילים. ופתאום החל לבכות בכי גדול ונורא, ממש קורע לב. "איזה רשע אני!", אמר בין יפחה ליפחה. "ואיזה צדיק אתה! פגעתי בך על לא עוול בכפך, ואתה לא זו בלבד שלא הגבת, אפילו מחלת לי, אני מקווה שאוכל לעשות תשובה על מה שעשיתי לך, וגם אני אתפלל למען העובדת הזו". הוא צעד לכיוון היציאה, ולפתע ליד הדלת הסתובב ואמר: "אתה לימדת אותי שיעור לכל החיים". והלך.

לא תאמינו אבל 9 חודשים וחצי בדיוק לאחר המקרה, הזה נולדה לפקידה שלי בת, כן, זו שהייתה חשוכת ילדים במשך 12 שנים. ואין אפילו אחד שלא יודע ומבין בזכות מה ולמה התרחש הנס הזה.

בורא עולם מסובב את עולמו כרצונו, הוא קלקל את המחשבים, כדי שיהודי עם זכויות במקסיקו לא יצא מביתו כדי לקבל את ההפקדה, ולא ימצא את עצמו במרכז רעידת אדמה קטלנית. במקביל, הוא שולח לכאן אדם שישפיל אותי, כפי שלא השפיל אותי אדם מימיי, כדי שאוכל למחול ולתת את המחילה שלי במתנה לזוג חשוך ילדים. וכעת, מי שיש לו ספק כלשהו בהשגחה הפרטית המופלאה שסובבת אותנו – שפשוט יבוא אליי. אני אחד שיודע...

לחיות כמו יהודי

הרב ירחמיאל קראם זצ"ל

שאלת הזהות היהודית הינה אחד הנושאים העולים על הפרק מידי פעם בעולם בכלל ובארץ בפרט. עדיין מהדהדת באוזנינו ובחלל העולם, זעקתו הכואבת ושאלתו הנוקבת של רבנו הגדול מרן הגרא"מ שך זצוק"ל אל החברה הישראלית החילונית: "אמרו לי במה אתם יהודים?" במה באה לידי ביטוי השתייכותכם לעם ישראל? הרי כשם שלכל אומה ומדינה בעולם יש את התרבות שלה כך לעם ישראל יש את התרבות שלו את התורה הקדושה ואם ניתקתם עצמכם ממנה עם מה נותרתם?

אמת נוקבת זו הביאה רבים להכרה מחודשת במשמעות היותם בני העם היהודי. היותם בני אברהם יצחק ויעקב. לנו, לכל יהודי שומר תורה ומצוות, אין בעיה של זהות יהודית. אין לנו שאלה מה הוא יהודי. כל תינוק וילד יונק עם חלב אימו את ה"שמע ישראל". הוא יודע שאין אומתנו אומה אלא בתורתה.

יחד עם זאת עלה בדעתנו הצורך לעיין ולברר מה הוא באמת מקור השם והתואר יהודי ומה משמעותו עבורנו. חשבנו בתחילה שמקור השם "יהודי " מגיע מ"לא יסור שבט מיהודה" על שמו של יהודה, שזכה והיה לבכיר שבטי קה. אולי על שמו נקראים אנו יהודים. אך האמת היא שבמציאות לא כל עם ישראל נמנה על צאצאיו של שבט יהודה ואם כן מדוע יקראו העם כולו על שמו. אברהם אבינו, אבי האומה הישראלית, דווקא נקרא "עברי". כך גם שפרה ופועה המילדות, גם הן נקראות "עבריות". גם כשהקב"ה שולח את משה רבנו לדבר עם פרעה הוא מצטווה לומר לפרעה אלוקי העברים שלחני. אולי מפני שמציאותו של אברהם אבינו הייתה שבא מעבר הנהר מארץ בני עבר. או כמו שדרשו חז"ל שכל העולם מעבר אחד כך גם עם ישראל עם לבדד ישכון. אמנם מעניין הדבר, שבתרגום אונקלוס מתרגם את אברהם העברי - אברהם עבראה ואילו את המילדות העבריות מתרגם מיילדות יהודיות. כך גם את אלוקי העברים מתרגם אלוקי היהודים והדבר טעון ביאור.

דבר נפלא מצאנו בזה בתרגום יונתן בן עוזיאל בברכת יעקב לבניו על הפסוק "יהודה אתה יודוך אחיך". שם תרגם "יהודה את אודתא על עובדא דתמר, בגין כן לך יהודוך אחך ויתקרון יהודאין על שמך". בגלל שהודתה במעשה תמר לכן יודו לך אחיך ויקראו בשמך. הרי לנו שמקור השם יהודי הוא אכן מיהודה. אך לא מהתייחסותנו אליו אלא כזכות והוקרה על הודאתו במעשה תמר נקראנו עבדים. ומאז והלאה אנו נקראים יהודים. ולכן מתרגם אונקלוס את המילדות העבריות - יהודיות ואת אלוקי העברים - היהודים ואילו את אברהם העברי - עבראה. יסוד זה שלימד אותנו התרגום יונתן בן עוזיאל, דורש הבנה וברור. האם באמת המעשה שעשה יהודה בהודאתו על מעשה תמר, הוא כזה מעשה נאצל שעבורו יקרא עם ישראל מכאן ואילך העם היהודי הרי סוף סוף זו הודאה באשמה. נכון מודה ועוזב ירוחם. אבל מכאן ועד הנצחת שם עולמית על העם כולו?

אל תקלקלו סניף אם לבנים לקח לכם סעם ניגו ,מכם לכם שיש שם נוסף אם לא לקלקלו אם לבנים לקח לכם סעם ניגו ,מכם לכם שיש שם נוסף אם לא

אני לא צריך חבר שמשתנה כשאני משתנה ומתנהן כשאני מתנהן, הצל שלי עושה את זה בצורה טובה יותר.

אכן, כאשר נלמד את דברי התרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק: "הכר נא למי החותמת והפתילים והמטה האלה" נגלה משמעויות חדשות בפרשה זו וז"ל שם: "וכיון דחמא יתהון יהודה אכר יתהון" כיוון שראה אותם יהודה, הכיר אותם. "בכן אמר בלבה טב לי בהית בעלמא הדין דהוא עלם עביד ולא נבהית באנפי אבהתי צדיקיא בעלמא דאתי". אמר אז בלבו, טוב לי להתבייש בעולם הזה שהוא עולם עובר מלהתבייש לפני אבותי הצדיקים בעולם הבא. "טב לי יקיר בעלמא הדין באשא טפיא ולא נקד בעלמא דאתי באשא אכלא אשא". טוב לי להישרף בעולם הזה באש שהוא כבה מלהישרף בעולם הבא באש אוכלת אש. יהודה היה מוכן להתבייש ולהישרף באש בעולם הזה, מלהתבייש ולהישרף באש בעולם הבא. והדבר פלא, בשלמא להתבייש בעולם הזה, זה מובן. זו בושה גדולה להתבייש בעולם הזה, להודות על מעשה כזה. אבל איפה מצינו שיהודה נשרף באש שהעדיף להישרף בעולם הזה מלהישרף בעולם הבא הרי את תמר הוציאו לשרפה ולא את יהודה?

למדנו כאן יסוד במשמעותה של הודאה באשמה, ובגודלה ועוצמתה של הבושה שצריכה לכסות פניו של המודה באשמה. "מוטב שיפול אדם לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים" להלבין פנים זה אש. זו שפיכות דמים. עדיף שיפילו אותך לכבשן האש מאשר שתהיה לך הבושה הגדולה שאתה חוטא ומלבין פני חברך ברבים. כי בחיי העולם הזה הדומה לפרוזדור ובחיי העולם הבא הדומה לטרקלין. "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה - מלמדנו ה"מסילת ישרים" - שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו "שהאדם לא נברא אלא להתענג על ד' ולהנות מזיו שכינתו ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא אך הדרך להגיע אל מחוז חפצנו זה הוא העולם הזה.

הנושא את התואר "יהודי" צריך לדעת שלעשות חטא בעולם הזה זו בושה נוראה. זה להישרף באש. כל חיי העולם הזה ותענוגותיו אינם שווים לדבר אחד מן התורה. יהודה נתן לנו את הכיוון ואת הדרך איך צריך לחיות בעולם הזה על מה צריך להתאמץ. מה חשוב ומה לא חשוב. יהודי צריך לחיות תמיד בהכרה שהוא כל הזמן בדרך למקום התענוג האמיתי והעידון הגדול. שהוא עכשיו בפרוזדור המוביל אותו לטרקלין. כשהוא מגיע להכרה הזו הוא יודע באיזו מידה יש לו להחשיב את חיי העולם הזה לעומת חיי העולם הבא. לחיות כמו יהודי זה לקבל פרופורציות על מה חשוב ומה לא חשוב. במה כדאי וצריך להשקיע ועל מה אפשר וכדאי לוותר.

ביטחון ואמונה – שניים שהם אחד.

הרב נפתלי גרינבוים זצ"ל

כותב האדמו"ר מסלונים: אמונה ובטחון, שנים שהם אחד וכמו רעים שאינם נפרדים, שלימות האמונה היא כשיש ביטחון עמה, בגודל עוצמת הביטחון מצאנו כמה פסוקים "ברוך הגבר אשר יבטח בה'", "הבוטחים בה' כהר ציון ימוט לעולם ישב", אנו רואים שכח הביטחון שיש ליהודי הוא לו יסוד מוצק בחייו, אשר לא יתמוטט לעולם בכל המצבים.

צריך להבין מהו אותו יסוד חזק שאנו כה נסמכים עליו, מהי אותה הבנה שהבורא יתן לנו את כל משאלות לבנו. צריך לומר שהאמונה והביטחון הם שני חלקים באמונה. אמונה פירושה להאמין בבורא עולם שהוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים, שהוא יחיד ואין יחידות כמוהו ושהכל מגיע ממנו בהשגחה פרטית. הביטחון הוא חלק האמונה שהיהודי מחוייב להאמין באהבתו וקרבתו של הבורא יתברך אל עם ישראל, ויש לכל יהודי ויהודיה יחס אישי ומיוחד אצל אביו הנאמן והמסור שרק בידו וברצונו יתברך להיטיב לכל הבוטחים בו, מכח אמונה זו נובע הביטחון של כל יהודי ויהודי שאף אם לא תמיד התנהג כפי המצופה ממנו, תמיד ירחם אביו שבשמים ויגן עליו.

הרמב"ם בפרק הראשון מהלכות יסודי התורה כותב "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון והוא ממציא לכל נמצא" וכו', וידיעת דבר זה אומר הרמב"ם היא מצוות עשה של "אנוכי ה' אלוקיך" וכן מרומז בדיברה זו גם חלק הבטחון בתוך האמונה. ומובא בספרו של רבי אברהם אבן עזרא שרבי יהודי הלוי זצ"ל שאלו מדוע נאמר "אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" ולא נאמר שעשיתי שמים וארץ, אלא שהאמת שבתוך דיברה זו ישנם את שני חלקי האמונה, א. אנוכי ה' אלוקיך – כלומר הבורא, המנהיג, היוצר, העושה. ב. אשר הוצאתיך מארץ מצרים – אני זה שבחרתי בכם על אף שהייתם שקועים בתוך טומאת מצרים וממש לא נהגתם כפי המצופה ממכם, בכל אני בחרתי בכם והוצאתי אתכם ממצרים.

ואפשר להסביר עפ"י זה את טענת משה רבינו כלפי עם ישראל "והם לא יאמינו", איך יתכן לומר על עם ישראל כזו טענה ולהעלות כזה חשד על העם שנקרא מאמינים בני מאמינים. אלא צריך לומר שבוודאי עם ישראל האמינו בבורא יתברך, אך את החלק הזה באמונה שהם נקראים העם הנבחר והבורא יתברך אוהב אותם בכל מצב, החלק הזה היה חסר להם, כי הם לא האמינו שהבורא יוציא אותם מתוך טומאת מצרים שהיו כל כך שקועים בה.

הרה"ק רבי אברהם דב מאווריטש זיע"א כותב בספרו 'בת עין' כי יהודי שאינו מאמין שהקב"ה שוכן עם עם ישראל בתוך טומאתו, הרי שהוא מין וכופר בעיקר, כלומר אנו צריכים להאמין שהבורא מעבר לכך שהבורא והיוצר, המנהיג והכל יכול, הוא גם נמצא איתנו בכל תחנה בחיינו, בתקופות הטובות והלא טובות בחיינו, שאנחנו במצב רוחני גבוה אבל לא פחות כשמצבנו הרוחני ירוד או שאנו מתנהגים לא כפי המצופה מאיתנו.

קשר ביולוגי עם הבורא

הגאון רבי משה פינטו שליט"א

הנביא ישעיהו מתלונן על עם ישראל ואומר "בנים גידלתי ורוממתי והם פשעו בי, ידע שור קונהו וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן", שאלת הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצוק"ל לכאורה המשל אינו דומה לנמשל, שהרי שור וחמור טבע בהם הבורא בראשית הבריאה להכיר את אדונם ואת אבוסם והם אינם צריכים להתבונן ולחשוב, אבל אמונה בה' יתברך זה דבר שברגש ולא בטבעו של האדם וא"כ איך משווה הנביא ביניהם.

מספרת הגמרא במסכת בבא בתרא: 'מעשה באדם אשר שמע את אשתו אומרת לבתם קודם פטירתה, הלוא תראי שאני יש לי עשרה בנים ורק אחד מהם הוא מאביך, ואין איש יודע על כך. לפני שנפטר כתב צוואה לבניו ובה הוא כתב: " כל הנכסים שלי יהיו לאחד מבני" ולא פירש מיהו אותו בן. וכשנפטר לא יודעו הבנים למי התכוון, ניגשו הבנים לרבי בנאה

אל תקלקלו סניאה מדברים לבם לבם שם שם ש

ושאלו אותו איך נדע למי התכוון אבינו. אמר להם רבי בנאה: צריך לשאול את האבא, אמרו לו הבנים: אבל הוא נפטר, אמר להם רבי בנאה צאו וחיבטו את קבר אביכם עד שיעמוד ויגלה לכם למי מכם הניח הוא את נכסיו.
ואכן הלכו כולם לחבוט על הקבר מלבד האחד שלא הלך, שאל אותו רבי בנאה למה את לא הולך עמם, אמר לו אותו בן, לא משנה אם אני יפסיד את הירושה, אבל לחבוט את קבר אבי איני מסוגל. אמר רבי בנאה זה הבן, אליו נתכוין האב.
שאל הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצוק"ל, איך לבן האמיתי היה את ההרגשה שזה אביו, הלא לכולם היה ספק בדבר?! אלא זהו טבע שטבע הבורא בבריאה, בן מרגיש שייכות לאביו ואמו.
אנו רואים מכאן מסר עצום, כשם שלילד ביולוגי יש קשר טבעי עם הוריו כך גם עם ישראל קשור באופן טבעי עם הבורא כמו שכבר כתוב "בנים אתם לה'" או "הבן יקיר לי" וכו' ואכן כל יהודי נולד עם אמונה, וגם היהודי הרחוק ביותר בכל אופן בתוך תוכו הוא יודע למי הוא שייך ולמי הוא מרגיש קשור באופן טבעי ולכך מובנת גם ההשוואה של הנביא ישעיהו, כי האמונה אצלנו היא לא רק מחשבה ורגש אלא גם קשר טבעי לאבא.

צעד אחד קרוב מדי

הרב שרגא סימונס שליט"א

פרשת השבוע שלנו, פותחת בסיפור, על מותם הטראגי של בני אהרון הכהן, נדב ואביהו. "ותצא אש מלפני ה', ותאכל אותם, וימותו לפני ה'", אנו חייבים להניח, שהם ביצעו כנראה פשע חמור מאד, בשביל לקבל כזה עונש מהקב"ה! מה היה החטא הגדול והנורא שלהם? מסתבר, כי לאחר זמן המתנה ארוך ומייגע, עד לחנוכתו של המשכן, נדב ואביהו היו כל כך נלהבים להתקרב לקב"ה דרך עבודת המשכן, עד שלקחו מחבתות של קטורת, על דעת עצמם ומיהרו להיכנס מיד אל תוך 'קודש הקודשים'.
ביום זה היה נכנס הכהן הגדול לתוך 'קודש הקודשים', בכדי למלא את עבודת היום הקדוש. הבעיה הייתה, ש'קודש הקודשים' הוא מקום מיוחד, מקום שהכניסה אליו מותרת רק לאדם אחד ורק פעם אחת בשנה – ביום הכיפורים. ביום זה היה נכנס הכהן הגדול לתוך 'קודש הקודשים', בכדי למלא את עבודת היום הקדוש, לשם נכנסו נדב ואביהו על דעת עצמם.
התורה מכנה את נדב ואביהו – "בקרובי", הקב"ה רואה אותם כאנשים הקרובים אליו. הרי היו להם כוונות טובות – הם רצו להתקרב, להתאחד, לתקשר באופן האינטימי ביותר עם הקב"ה. מובן שהקב"ה מעוניין בקרבתם של בני האדם, אך בכל זאת קיימים גבולות המגדירים את אופייה של הקרבה הזו.
האירוע הזה מלמד אותנו, שקיימת חשיבות רבה לקיומם של גדרות וגבולות בכל מערכת יחסים, אפילו במערכות יחסים שאנו מנהלים עם הזולת. קיים גבול דק ביותר.
הגמרא מביאה בפנינו את המשפט המעניין הבא: "יותר משהעגל רוצה לינוק, הפרה רוצה להיניק". ההסבר הפשוט לאמרה הזו, הוא שהעגל רעב וכמובן שמאד היה רוצה לאכול, אך אפילו יותר מכך, הפרה מתמלאת בחלב, שמכביד עליה ולכן היא רוצה להוציאו מגופה ולהאכיל בו את העגל שלה.
הגאון רבי אליעזר שמחה וסרמן זצ"ל מסביר כך: הלא אם רצונה היחידי של הפרה, היה להיפטר מהחלב העודף בגופה, הרי החלב היה יוצא ממנה בשטף גדול ופתאומי. ובמציאות הרי אנו רואים, שהחלב יוצא מגופה בקצב ובכמות המתאימה בדיוק לצרכיו של העגל שלה. אז כשהגמרא אומרת "יותר משהעגל רוצה לינוק, הפרה רוצה להיניק", היא למעשה מתכוונת לכך, שיותר משהעגל רוצה לאכול, הפרה רוצה שהוא יאכל – לא לטובתה האישית (כלומר, לא לטובת הנוחות האישית שלה), אלא לטובתו הבלעדית של העגל. הפרה רוצה שהעגל יאכל, משום שזה מה שטוב עבורו!
החסד האמיתי יותר, הוא לעשות צעד אחד לאחור, להרחיק את הנר שלי מנרו של חברי ולהניח לו לבעור בכוחות עצמו. מערכת יחסים תקינה, היא מערכת הפועלת באופן כזה. חייבים להיות בה נקודות של דאגה, נתינה וקירבה. אך אסור שהקרבה והנתינה תהיינה חונקות וכובלות. תפקידם של ההורים (או למעשה של כל מחנך באשר הוא), להביא את הבן או התלמיד למצב של עצמאות בוגרת ובלתי תלויה באחר. הרמב"ם כותב בהלכות צדקה, שהרמה הגבוהה ביותר של צדקה שניתן לתת, היא יצירת מצב, בו העני יגיע לעצמאות כלכלית, על-ידי מתן מתנה, תרומה, הלוואה או אפילו הצעת עבודה.
כאשר התורה מנסה להגדיר את מערכת היחסים בין הקב"ה לעם ישראל, היא בוחרת להשתמש במושג "כריתת ברית", אם נתעמק במשמעות המילולית של המושג הזה נגלה, שקיימת בתוכו סתירה פנימית. "כריתה" - חיתוך, ניתוק דבר אחד מדבר אחר ולעומת זאת – "ברית" – משמעותה, הצטרפות או התאחדות סביב מכנה משותף אחד! המהר"ל מסביר, שהדרך הטובה ביותר להתקרב למישהו, איננה לוותר על כל מה שיש ברשותנו, אלא "לכרות" מעצמנו חלק מסוים, חלק מיוחד ולחלוק אותו עם הזולת. בדרך שכזו, תמיד יישאר בנו הרצון להיות קרובים אל אותו האדם, משום שיש ברשותו חלק כל כך משמעותי מה'עצמי' שלנו.
לפני שהקב"ה העניק לנו את התורה במעמד הר סיני, הוא ציווה על משה רבנו לקבוע גבול, מעין גדר, שתקיף את כל הר סיני ותמנע מאנשי העם להתקרב אל ההר הקדוש. ההוראה הזו הייתה כנראה כל כך חשובה, עד שהתורה חוזרת עליה שלוש פעמים.

"קירבה גדולה מדי" הייתה מעין 'מבחן יהודי' לאורך כל הדורות. יש בנו רצון וכמיהה עמוקים ביותר להושיט יד, לתקן את העולם כולו ולזרז את ביאת המשיח. כאשר קיימת בנו להיטות כה גדולה להשפיע על העולם, אנו עלולים לרוץ מהר מדי, לכיוון הלא נכון. כל הצלחה בחיים תלויה בידיעה, לאן אנו הולכים ואיזה מרחק עלינו לעשות. קיימת חשיבות רבה לניצול הדחפים שלנו בכמות הרצויה, במקום הנכון ובזמן הנכון. יתכן וזוהי הסיבה, שבשלה העיר ירושלים – המקום הקדוש ביותר ליהדות – היא עיר 'מוקפת חומה'.

אל תקלקלו את הבנים שלכם על ידי שאתם מרבים לקנות להם מתנות, כדי שיהיו מרוצים. אני לא צריך חבר שמשתנה כשאני משתנה ומתנהן כשאני מתנהן, הצל שלי עושה את זה בצורה טובה יותר.

בס"ד
הפרשה
★ נקודות בפרשת השבוע ובשבת קודש ★
עלון 'הפרשה', מצורף למנויי המייל בלבד!
להצטרפות לתפוצת המייל
shuly3910@gmail.com
חדש!!!